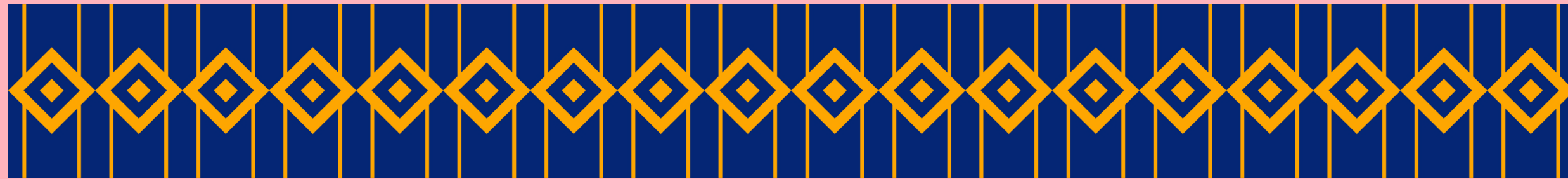

КЗ "ЦДЮТ № 3 ХМР"

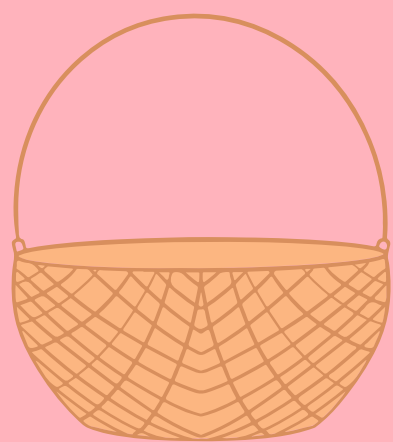
**Тематична екскурсія:
« Виготовлення виробів
з лози»**

м. Харків

Плетіння – одне з найдавніших ремесел. Воно виникло, як і кераміка, раніше, ніж обробка дерева, металу, які потребували відповідних знарядь виробництва. Його сліди знайдені археологами ще в неоліті. До наших днів збереглися багаточисельні свідчення про плетені предмети першої необхідності з античної епохи.

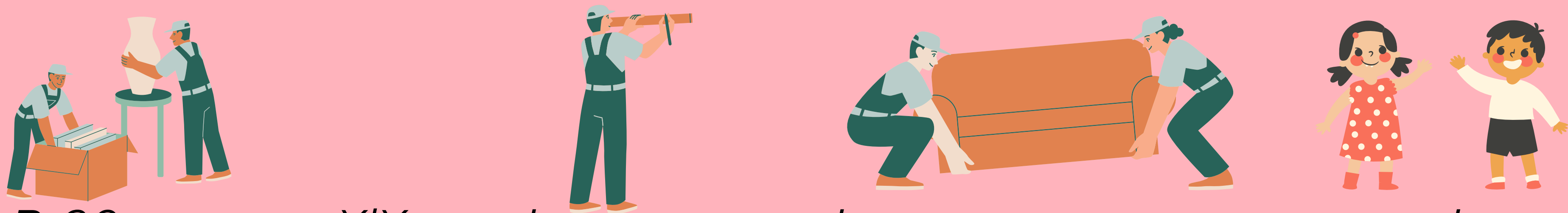

Найбільшого розквіту мистецтво виготовлення плетених виробів в багатьох країнах світу досягло в другій половині XIX і початку XX століть.

На вишукані меблі, кошики інші предмети домашнього побуту виконані з обкореної лози, пофарбовані барвниками, а інколи і позолочені, з'явився такий попит, що в Франції в провінції Шампань для посадки лози розкорчувались навіть виноградники.

Цим ремеслом почали займатись багато людей і навіть відкривали спеціальні школи.

В 90-х роках XIX століття лозоплетіння широко розвивалося і на Україні, зокрема в Корсунь-Шевченківському. На Чернігівщині збудували лозоплетільний завод.

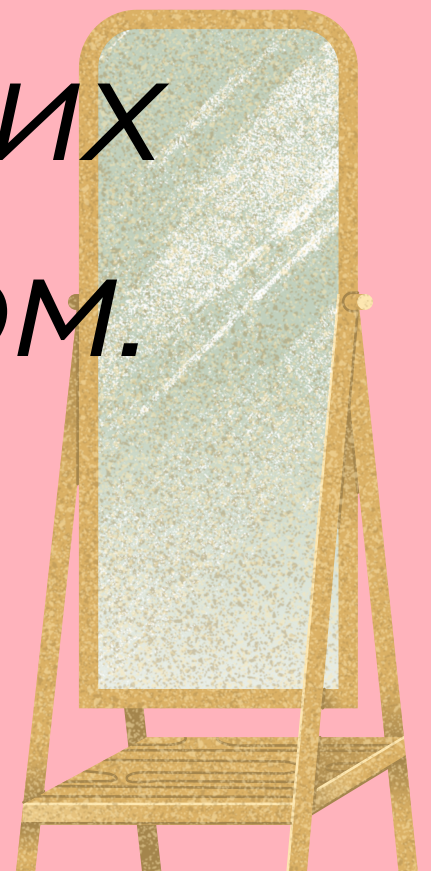
В теперішній час далеко за межами України відома продукція Чернігівської фабрики лозових виробів. Підтримують і розвивають традиції промислового лозоплетіння Боромлянська фабрика “Лоза” на Сумщині.

Великобагачанська фабрика “Веснянка” на Полтавщині, Корсунь-Шевченківська фабрика “Корсунчанка” на Чернігівщині, Ратковська фабрика “Веснянка” на Волині, завод “Маяк” на Хмельниччині, Хустська фабрика “Нарциз” на Закарпатті та багато інших.

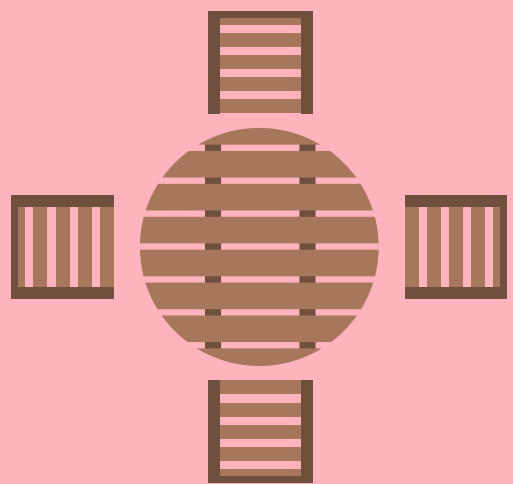
*Залежно від матеріалу, художнє плетіння
поділяють на лозоплетіння, рогозоплетіння та
плетіння соломкою.*

*Лоза – найпоширеніший природній матеріал, який
завдяки своїй міцності і зручності в роботі став
основою для виготовлення різноманітних
побутових виробів великих і малих форм.*

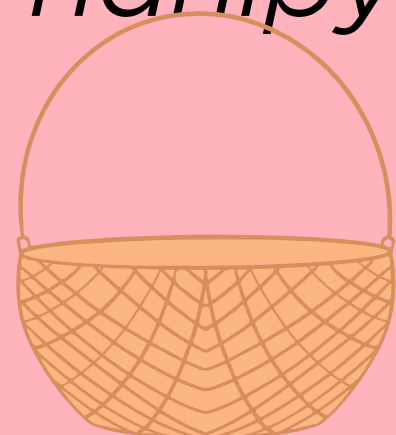
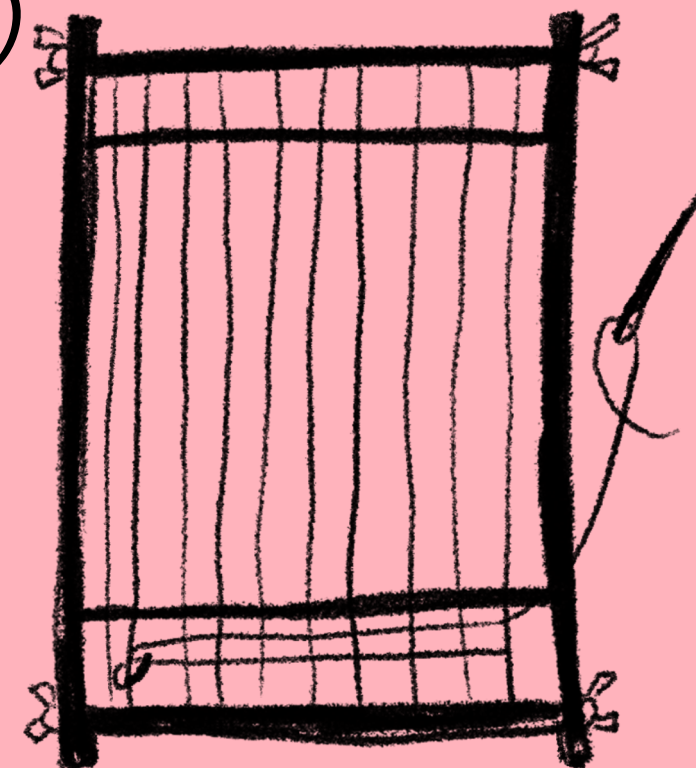
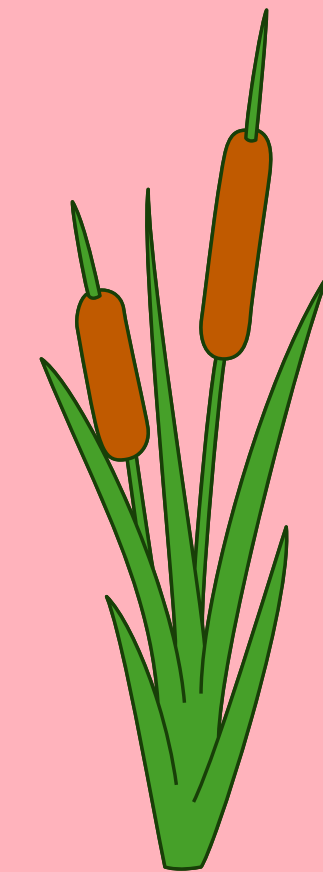

Плетіння з природних матеріалів , як припускають чимало дослідників, належить до первісних виробів, і мабуть випереджує ткацтво та виготовлення керамічного посуду. Але якщо археологія, поки що не дає матеріалу, щоб підтвердити першість плетіння, то етнографія деяких народів Австралії, Південно – Східної Азії, Африки та Америки засвідчує наявність плетіння при відсутності ткацтва. Логічні міркування над цією гіпотезою приводять до висновку: плетіння простіше, бо не потребують попередньої обробки сировини й особливого устаткування, а тому мали виникнути найшвидше.

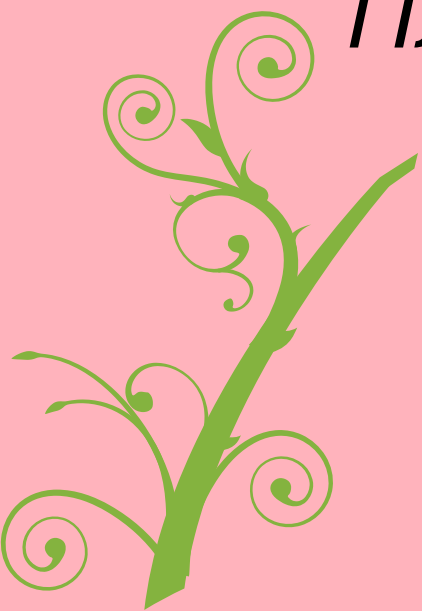
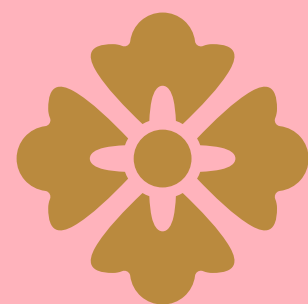

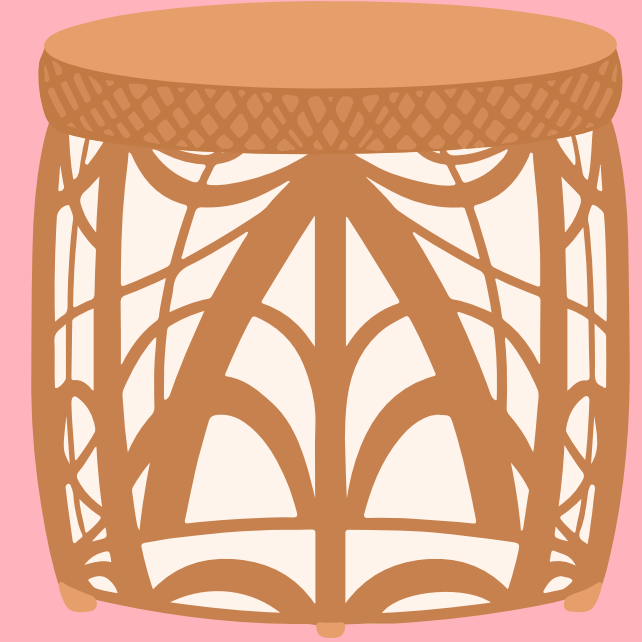
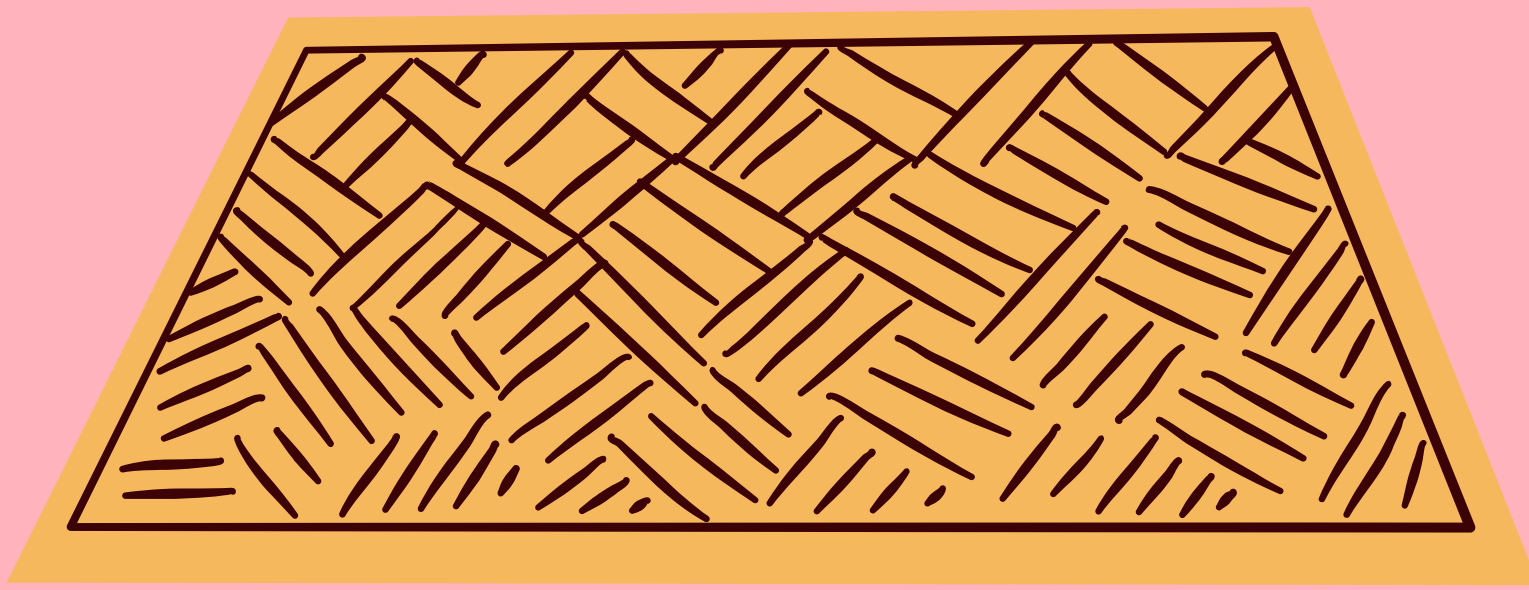
Найдавніші археологічні пам'ятки плетіння – залишки кошків, тарілок для хліба, накривок для кошків і глиняного посуду, знайдено в Єгипті, Месопотамії, Балканах, у Великобританії, Швеції та інших, і датуються V-IV тис. до. н. е. В неоліті практично виникли всі основні техніки плетіння: спіральна, полотняна (пряме хрестовидне плетіння), каркасна, стрічкова, тощо. Здебільше для плетіння (спірального, полотняного) використовували м'які матеріали: солома, шувар, папірус, очерет, та інші.

Як вже зазначалося, існують підстави вважати, що керамічний посуд спочатку у деяких країнах виготовляли на плетеній основі, тобто кошики для водонепроникнення обліплювали глиною. Під час випалу плетений каркас згорав, а черепок набував необхідної міцності.

У наступні епохи бронзи та заліза, плетіння не набувало принципово нових технічних досягнень. Майже всі техніки були вже відомі, й на долю наступних поколінь залишилося тільки їх відшліфувати, дбаючи про різноманітність і досконалість конструкції виробів.

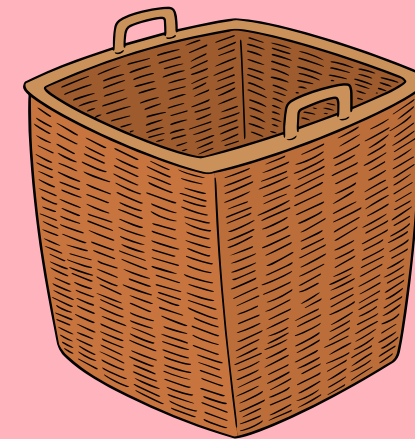
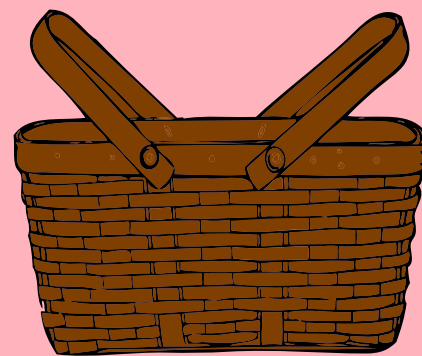

. В Античних країнах для плетіння частіше використовували прутья дерев та кущів, їх коріння та інші матеріали. Тому тут особливо поширилася каркасна техніка плетіння, а кошики різноманітного призначення і форми стали основними типологічними напрямками плетеного виробництва.

Деякі предмети з лози Античних міст Північного Причорномор'я за археологічними даними близькі формою і технікою виготовлення до виробів українського лозоплетіння XVIII –поч. XX ст; що засвідчує традиційність ремесла і вікову спадкоємність культури.

Плетені вироби відносились до предметів першої необхідності і виготовляли їх спеціальні майстри кошикарі, плетільники рибальських споряджень та інші.

З вербової лози плели кошики і дитячі колиски, клітки для птахів і вулики.

Плетені вироби багатьох народів позначені національною своєрідністю, використання місцевих матеріалів, улюблених технік плетіння, виготовлення відповідних типів речей. Однак через слабку тривалість природних матеріалів плетені предмети з цих віддалених часів до нас не дійшли. Існують лише різні опосередкові свідчення їх широкого застосування.

Мода на плетені вироби збереглася у продовж всього середньовіччя.

**Зразковий Музей лози,
ЦДЮТ № 3, м Харків**

Найдавніші пам'ятки українського плетіння походять з кінця XVIII століття і початку XIX ст. і зберігаються у музеях Києва, Львова та інших міст. Важливим джерелом пізнання плетених речей початку XIX ст., зокрема особливостей їх функціонування на Західному Поділлі та в Карпатах є акварелі львівського художника Ю. Глоговського.

Малюючи людей в народному одязі та побутові сцени, він водночас зображав як доповнення плетені кошики, брилі, клітки.

Лозоплетіння, таким чином, розповсюдилось у місцевостях прилеглих до озер і річок. У Карпатах і на Поліссі сировиною для плетіння з народних матеріалів були коріння сосни, гілки ліщини тощо.

Найбільші центри плетіння
зосереджені у тодішніх Київській,
Чернігівській, Полтавській,
Волинській губерніях та на
Галичині.

Розвитку промислу плетіння з
природних матеріалів сприяли
засновані у 80-х роках XIX ст.,
школи і навчальні майстерні,
гуртки. Одна з перших таких шкіл
виникла у 1879 році у с. Нижнів
(тепер село у Тлумацькому районі),
у 1891 році в місті Сторожинець на
Буковині.

Зразковий
музей лози,
ЦДЮТ № 3,
м. Харків

Кошикове ремесло було одним з самих розповсюджених промислів на Україні. Йшли роки, цей промисел поступово втрачав своє значення.

Але все ж таки масштаби в наші дні залишилися значними. Талановиті майстри і тепер не перестають вражати нас багатством фантазії; витонченістю своїх виробів, прикрашаючи інтер'єр сучасних квартир і громадських споруд, а також експозиції наших музеїв.

**Зразковий Музей
лози, ЦДЮТ № 3,
м Харків**

*Зразковий Музей
лози, ЦДЮТ № 3,
м Харків*

*Саме таким музеєм, і є
наш Музей лози.
який знаходиться у
Комунальному закладі
«Центр дитячої та
юнацької творчості №3
Харківської міської
ради». Музей створений
у 2002 році, урочисте
відкриття відбулося 15
жовтня 2002 року.*

*Унікальність музею
полягає в тім, що у ньому
зібрані роботи,
виготовлені виключно
дітьми, за двадцять років
свого існування музей
зібрав багату колекцію
дитячих виробів з лози,
яка налічує 180
експонатів*

Усі експонати музею умовно розподілені на сім експозицій : I – це про історію створення музею лозоплетіння, II – «Лозяна скульптура», III – розкриває можливості лозоплетіння в оформленні інтер'єру приміщення, IV – «Лозяна мініатюра», V – містить вироби з рогози, VI – присвячена виробам утилітарного призначення, VII – вироби сувенірного призначення.

**Герб міста
Харкова**

*Запрошуємо Вас
відвідати Музей лози,
який розташовано в
Центрі дитячої та
юнацької
творчості № 3.*

*За адресою:
м. Харків, вул
Академіка Павлова,
309-В*

**ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ
МУЗЕЮ ВІДОБРАЖЕНА
НА ОФІЦІЙНОМУ САЙТІ
ЗАКЛАДУ ЗА
ПОСИЛАННЯМ
[HTTPS://CDYTZ.KLASNA.
COM/UK/SITE/MUZEYI-
ZAKLADU.HTML](https://cdytz.klasna.com/uk/site/muzeyi-zakladu.html)
ОНОВЛЮЄТЬСЯ
ІНФОРМАЦІЯ В РОЗДІЛІ
«НОВИНИ» ТА
«ФОТОГАЛЕРЕЯ», "МУЗЕЇ
ЗАКЛАДУ".**

Ми завжди раді зустрічі з вами.

Дякуємо за увагу і до нових зустрічей..

